

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Készítők: Vízvári nem adunk.
szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társasai.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyo szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk.

Ébredjünk !

Irta: Buza Barna.

Nem szállok hosszú vitába azokkal, akik folyton a kishitűséget, a lemondást prédikálják a tokaji borvidék közönségének, akik egyre azt hirdetik, hogy a mi borunknak nem is lesz már piaca s nem lesz magasabb ára, akármit csinálunk, hát hiába való itt minden mozzgalom és a borok jobb értékcsökkentésére való törekvés.

Minden vita helyett csak egy pár adatot sorolok fel a német bortermelés mai állapotáról.

Harminc—negyven évvel ezelőtt a német borvidékek, különösen a moseli, a legrettentőbb válsággal küzdöttek. Boraiknak ára, kelete nem volt, a sok hamisítás, idegen bor teljesen kiszorította őket, úgy, hogy sok helyen a szőlőket parlagon hagyták a gazdák, s más foglalkozás után néztek.

Ma pedig egy hektár (1 $\frac{1}{2}$ hold) szőlőnek az ára még az ahrvölgyi területen is, amely a leggyengébb német borvidék, 12—15 ezer márká, Rheinhessenben lapos fekvésű szőlők hektárja 25—30 ezer, jobb szőlőké 50—60 ezer márká. Rheingani és mőzeli vidékeken pedig már nem is hektárokat, hanem a tőkék száma szerint veszik a szőlőt, s 5—8 márkától 15—20 márkáig megy egy szőlőtőke ára, úgy, hogy nem is nagy ár, ha egy hektár mőzeli szőlőért 100—150 ezer márkát fizetnek.

A borok ára természetesen szinténe nek felel meg 3—400—500 márká hektoliterre a jobb borvi-

dékek egyszerű borának. A régiebb és kitünőbb boroknak pedig egyenesen mesés ára van. 40—50 márká palackonként nem is ritkaság. De még a leggyengébb borvidékek legegyszerűbb borának is 40—50—60 márká hektoliterre.

Hogy érték el ezt az állapotot, amelyről mi még álmodni sem merünk? Tisztán a szervezkedés, szövetezés által. Minden borvidék termelői kisebb-nagyobb csoportokban szervezve vannak. Szó sincs arról, hogy szüretkor legyenek kénytelenek elpredálni a boraikat, mikor még azt se tudják, hogy mi lesz belőlük. Az se történik, hogy a kereskedő járjon pincéről pincére s külön alkudjon minden gazdával s a legtöbbnek szorult helyzetét felhasználva letörje az árakat a szegénytelenségig. Hanem minden tavasszal árverést tartanak a borvidék vagy csoport központjában s ott adja el a borát mindenki. Így szabályozzák a termelők, nyilvános ellenőrzés és kölcsönös segítség mellett az árakat.

A kishitűek megint csak mosolyognak erre, s azt mondják, hogy ezt elérhették a németek, de mi nem érjük el soha. En pedig erősen hiszem, hogy még többet elérhetnénk, mint ők. Mert mégis csak a mi borunk a borok királya. Ezt elismerik mindenütt a világon. A mi borunk összehasonlíthatatlanul jobb a moseli, a rheingani, vagy akár-miféle boroknál. Tehát több az értéke és így többet is kellene kapnunk érte. Nálunk is 60—80

ezer koronát kellene érni egy hold szőlőnek, és csak a magunk gyámoltalanságának és indolenciájának köszönhetjük, hogy 3—4000 koronáért is alig tudjuk eladni holdját.

Van-e csak a légesekélyebb mértékben is szervezte a tokaji borvidék közönsége? Még csak nem is ismerjük egymást, soha össze nem jövünk, s a borvidék bortermelőinek első — sajnos, még nagyon is hiányos — névjegyzékét is csak most tudtuk összeállítani.

Tettük-e csak a legesekélyebbet is a boraink terjesztése, reklámozása érdekében? Hiszen Szatmarmegyében, Biharmegyében már nem tudják, hogy a Hegyalján lehet valódi jó tokaji bort kapni! Odáig nem bírtuk a borunk kínálatát elterjeszteni. Mindenféle sósborszeszes, purgós patikusok Kertész Tódorok, D. Lesznernek tudnak állandó reklámujságot kiadni, hogy a portékákat ismertessék. Próbáltunk mi csak egy folyóiratot is fenntartani, amely a boraink viszonyairól tájékoztatja az országot s a külföldet? Értsük meg jól: nem a boraink hírért kell terjeszteni, mert az megvan, azt örököltük (bár nem érdemeltük ezt az értékes örökséget), hanem azt kell megismertetni a világgal, hogy valódi jó tokaji bort hol, miképp és milyen ártért lehet kapni, mert ezt igazán nem tudja a Hegyalján kívül senki.

S borárverésekre gondoltunk-e mi? Mert ez nem borkostoló, ami egy párszor volt már Ujhelyben s ahol a megyei díjnokok

végig kostolták a kiállított borokat. Ennek az a lényege, hogy az egész borvidék közönsége, vagy annak nagyobb része kötelezze magát, hogy a borait csak az árverésen adja el. Így van az ilyen árveréseknek nagy hatása a borárak emelésére. De mi még ott tartunk, hogy szövetezés, közös akció helyett mindenki (vagy legalább is még nagyon sok) teljesen elzárkózik, titkolódik, kerül másokat s nem csak a borainak eladási árát titkolja ovatosan, hanem azt se akarja elárulni, hogy hány hordó bora termett. Aki szert tesz egy-két jobb vevőre s 5—10 %-tel jobban tudja a borát eladni, az már nem törődik a többivel, hanem dugdossa a saját viszonyait, hogy valahogy másnak észbe ne jusson egy vevőt elcsábítani tőle. Szóval itt nem egyesülten, egymást támogatva akarnak boldogulni az emberek, hanem mindenki a mások rovására.

S hogy megy aztán szüretkor? Terjesztik a rémhíreket; X eladta a borát 32 forintért. Y eladta 28 forintért. Erre valóságos pánik támad, Kétségbeesve igyekeznek mindenki a borán tuladni, mert azt hiszi, hogy egy hét múlva már 10 forint lesz egy hordó bor. Ha jön egy kupec, s bemegy egy termelő pincéjébe, mikor kijön, már husz leskelődő ügynök fogja körül, hogy csak vele menjen, ő sokkal olcsóbban szerez neki bort. Így folyik a hajszja a boraink árának letérésére, s mi ezt nézzük évek óta fatálista nyugalommal, ahelyett, hogy megragadnók az egyedül lehetséges eszközt, s

Nagy idők tanuja.

A Budapesti Hírlap egyik közelébbi számában „Nagy idők tanuja” cím alatt röviden közli Szalay József 1849-i vadászhadnagy halálát. Talán megengedik t. olvasóink nekem, aki ugyanazon kisösszezapásban a melyben ő nyomorékká lett — részt vettem, hogy a közleményt kis részben helyre igazítsam és némileg kiegészítsem.

Táborunk, a melyből az orosz támadás élbe hajnalba kiindultunk, Lófalunál volt, a mely azonban nem Eperjes mellett, de Bártfa alatt, ettől második falu, közben van Klussó. — (mostani nevét nem tudom) Klussó és Bártfa közt van valami telep vagy csárda féle „Zahava”. Itt történt meg az összezapás.

A támadó kozákok ellen legelőbb egy csapat huszár (Szabo'csi önkéntes u. n. guerilla) ment és ezek után Szalay József hadnagy vadászai — miután összetett kezek-

kel kérte parancsnokunkat Lázár Vilmost, hogy őt küldje a kozákok ellen. Elküldte tehát, de oly utasítással, hogy vadászeit a Klussói kertekben, fák és sövények megett csatárláncba állítva, fogadja a kozákokat, ha ezek huszárainkat üzve közelednének. De miután Klussó érve sem huszárokat, se kozákokat nem látott, tovább ment a nyílt országon, a hol aztán a kozákok csakhamar megtámadták s ő fősza-
zadát tömegbe állít, maga tömeg előtt kardjával fogadja őket.

Parancsnokom e közben Galácsy Imre százados vezényelte alatt egy század vadászt és Bőresi Pál főhadnagy alatt egy század huszárt küldte előre, hogy a mieinket a tüzből — mihielyt becsülettel lehet — vonják vissza és az ellenséget csalják magok után, hogy azt kinézett állásunkban fogadhassuk. Csapataink eltűntnek szemünk elől s én puskaszóval hallok. Atugratok az árkon az országuatra és megindulok a puskázó

felé, eleinte lépést — (gondolván hogy Lázár Vilmos visszaparancsol) utóbb ügetve. Ekkor azonban már parancsnokom is mellettem lovaogl. Felkanyarodván a domboldalra, megláttuk a haborittatlanul hátráló Gálacsy századost, a ki már megszűről kiáltá: „Visszavertük őket, de szegény Szalay Józseka oda van! már nem élt amikor a szekérre tettem” az országon lépést haladó két nagy tót szekérre mutatva „Menj, nézd meg — mondá parancsnokom előzékenyülve — mert én nagyon sajnálom”. De mikor a szekerekhez értem, a melyeken csak véres katonaképenyekkel letakart holttesteket véltem látni — azon vérem észre, hogy őrnagyom is mellettem van és kérdi: „melyik Szalay hadnagy ur?” erre gyengehangon megszólal: „Oda vagyok őrnagy ur! de győzünk?” „Győzünk! hogye győzünk?” viszonzá parancsnokom, de szemébe köny jött és nem volt képes többet mondani.

„Eljen a magyar!” mondá még egy gyenge mozdulattal Szalay Józseka — elhallgatott és mozdulatlanl lett. Nem tetemni, de az orvoshoz vitték. Törzsvorvosunk is azt hitte — amint jelenté — hogy halott, midőn a szekérről levették, de megvizsgálván és még élőnek találván, sebeit megmosta és bekötöztö. Sebe mint mondá tizen felül volt. Ez alatt anyira magához jött, hogy egyszer bort kért. Lövés, kardvágás, dárdszurás — csuda lesz ha megél, — mondá törzsvorvosunk, de ép ember soha se lesz.

En őt többé nem láttam, csak hallám, hogy Eperjesen magán háznál ápolták ki, de csak kocsin tologatták, az egyik kezén csak két uja maradt és mégis mostan igéit.

Mindezt s ezen első összezapásunkat a visszaakkal bővebben megírtam „Visszaemlékezéseim honvéd életemre” című könyvem 103. és köv. lapjain.

Matolai Etele.

egyéni önzést, féltékenységet, zárkózottságot félretéve szervezkednénk, egyesülnénk, hogy közös erővel védjük, meg boraink árát, kelendőségét, becsületét.

Ne maradjon ez így tovább, mert elpusztulunk, ha így marad. Jöjjön el minden bortermelő az augusztus 30-ki szervezkedő nagy gyűlésre és okos egyesüléssel vessük meg az alapját a Hegyalja jobb jövőjének!

A legközelebbi számokban ki fogom fejteni nézeteimet a Hegyalja szervezéséről, de kérek másokat is, közöljék ebben a lapban gondolataikat, hogy a gyűlés napjái is tisztázódhassanak a *felfogások*.

— jul. 25.

Választási mozgalom Bodrogközön. A vármegye központi választása folyó évi július hó 24-én tartott ülésében a királyhalmeczi képviselő választás határnapját a folyó évi augusztus hó 4-ik napjára tűzte ki. Ezzel kapcsolatosan közölik, hogy a kerület volt képviselője Mezner Béla főrendiházi tag folyó hó 28-án, azaz kedden d. u. 2 órakor tartja beszámolóját, mely alkalommal ő a mandátumról lemondván Bátor Seuney Miklóst fogja a kerületnek ajánlani, a ki mindaddig míg a kerület közszeretében álló képviselője Mezner Béla, a most főrendiházi tag a képviselői állásáról itt a kerületben le nem köszönt, — nem tartotta idomosnak a nyilvárosság elölt jelöltül fellépni. — Ugyanezen napon tehát folyó hó 28-án d. u. 3 órakor fogja Bátor Seuney Miklós Királyhalmeczen bemutatkozó beszédét elmondani.

Móré Dániel, Schwarcz Sámuel, Révész Simon, Tóbiás Gyula, Schwarcbart Lipót, Tóth András, Orosz Mihály, Kovalcsik János, Friedmann Lajos, Wessely Mór, Klein Izidor, Zombory János, Rímár József, Kaselyák János, Majoros Gyula, és Klein Armin uraknak.

Tisztelt Uraim!

Távollétemben egy cikk jelent meg a Felsőmagyarországi Hírlapban az iparosokhoz. A cikket én magam is csak megjelenése után olvastam. Önök mégis egy nagyon gorbma hangu nyilatkozatban engem támadnak meg miatta.

Pár évvel ezelőtt még nagyon fájt volna nekem ilyen durva támadás azok részéről, akiket nem csak tiszteltem és becsültem, de őszintén szerettem is és akikake érdekeiről mindig önzetlen buzgalommal küzdöttem. De azóta annyi sokat volt alkalmam tapasztalni, hogy most már még csak meglepetést sem éreztem. Nem első eset, hogy tévedésbe ejtett emberek vakon követik azt, aki élőködik rajtuk, s megkövezik azt, aki javukat akarja.

Csak egy pár megjegyzést akarok tenni az önök nyilatkozatára. Önök büszke ártatlansággal vetik a szememre, hogy engem az iparosok emeltek oda, ahol vagyok. Hát bocsánatot kérek, engem seholva se emeltek. Én ép olyan egyszerű, szegény ember vagyok, mint azelőtt voltam, s amilyen mindig leszek. Legfeljebb hogy most kevesebb a jövedelmem, s több a költségem és keserűségem, mint azelőtt. Hanem igenis, azt elismerem, mindig hirdtettem, hogy a *függetlenségi pártot* az iparosok juttatták Ujhelyben diadalra. Ez mindig diadémsége lesz az ujhelyi iparosoknak, s ezért én is, mint a függetlenségi párt egyik szegény tagja, mindig hálás leszek. Hogy éppen az én nevémmel jutott

itt pártunk győzelemre, az véletlen és lényegtelen dolog. En nem kerestem a mandátumot, s amilyen jól esett az önök bizalma, amely azt kezembe adta, ép olyan nyugodtan és szívesen adom azt vissza minden percében. Éppen azért nem teszek engem erősebb eszközökkel fenyegetni, mert engem se a mandátumhoz való ragaszkodás, se a fenyegetéstől való félelem egy hajszálnya se fog soha letéríteni arról az útról, amelyet lelkiismeretem és meggyőződésem kijelöl. A mandátum megszerzésével nem nyertem semmit, elvesztésével nem fogok veszíteni semmit, tehát nagyon őrös fenyegetés az, amely a mandátum elmeletésével akár engem utamról eltéríteni. Különböleg engedjék meg, hogy ezt a fenyegetést ne vegyem magamra, mert én hazugságokat, pletykákat és piszkolódásokat soha senki ellen, legkevesebbé önök ellen nem irtam.

Addig, míg a mandátum az én kezében van, igyekszem annak mindenütt becsülettel megfelelni. És ha önök azt kérdik, hogy miből áll az én tevékenységem, hát viszont kérdezhetem, van-e csak egy iparos is Ujhelyben, ekezdve Móré önök uron, akinek bármely kívánságában, amivel hozzám fordult, nem igyekeztem volna a legszívesebben eljárni?

Önök szorint nem csinálók az iparosok érdekében semmit. Csak egyet mondok el feleletül. Bár vakációnk van már, a múlt héten is két napra felmentem Budapestre. *Többek közt* ezekben az ügyekben jártam el:

a kereskedelmi minisztériumban az építendő városi ipari árucsarnok ügyében,

ugyanott a Sátoraljaújhely-szobránci vicinális vasút ügyében,

ugyanott egyik iparos választómannel annak ipari ügyében,

ugyanott egy másik iparos állami gépgépele érdekében,

a földművelési minisztériumban azért, hogy kisiparosoknak olcsó áron eszközöljék ki feldolgozni való fát a kincstári erdőkből,

a kultuszminisztériumban a polgári fiú iskola érdekében.

És ez hétről hétre így megy, mindig akad iparosok érdekében is egy-két elhatározni való, azokban mind híven eljárók, s nem kapok érte egy filért sem, legfeljebb néha egy-egy ilyen köszönetet, mint ez az önök levele.

S önöket, akik ezt jól tudják, akik egyik-másikkal az iparosok érdekeiről annyit tárgyaltam és tanácskoztam, önöket ráviszi a lelki ismeret, hogy nekem a szemembe vágnák, hogy semmit se teszek az iparosokért?

Van-e ebben az országban még egy képviselő, aki összeült iparosválasztóval napokot át tárgyalni az új ipartörvényt, hogy az minél megfelelőbb legyen? S hálaból most azt írják rólam, hogy nem teszek az iparosok érdekéért semmit!

Köszönöm! Hát csak keressekne majd más képviselőt, aki jobb lesz, hívebb lesz, s többet fog fáradozni az iparosokért, mint én!

Legfőbb célomul tűztam, hogy a kisiparosok helyzetének javítására mindent elkövessek. Tanulmányoztam, hogy másutt hogy megy, miért boldogulnak jobban az iparosok, mint itt. Amit másutt láttam, igyekeztem itt is megvalósítani. Emlékezzenek csak rá: mennyit irtam, mennyit beszéltem gyűléseken, magántársaságban önöknek ezekről. S mégis, ami mindenütt sikerült és bevált, azt itt nem lehetett megvalósítani. Aztán rájöttem, hogy miért. Azért mert a Gáthy Géza aknamunkája elrontott s megakadályozott mindent. Beláttam, hogy míg Gáthy ott van, addig az iparosok javára, itt semmit nem lehet létesíteni. Ő csak éjjeli kávéházzal és hetenkinti bálozással akarja boldogítani az iparosokat.

Önök, uraim, jóakaratu igyekezetem most durva sértésekkel ho-

norálják. Követik azt a zavaros multu embert, akit még eddig minden hivatalból kitétek s aki legnagyobb akadály a itt az iparosok boldogulásának. Mással az ipartestület vezetője, szervezője az iparosoknak. Követit jó és olcsó nyersanyagot, közvetit az értékesítést, közvetit vállalatokat, csoportosítja iparosait építési vállalkozásokra, kauceit szerez nekik, közbenjár, hogy ők kapják a nagy építkezéseket, nem idegen vállalkozók. Figyelen, mel kísér az állami segyéb vállalkozásokat, igyekszik azokból tagjainak minél többet megszerezni. Vállal az államtól eszmadia, asztalos, lakatos munkákat s elosztja azokat tagjai közt. Csak tavaly is pl. a szatmári ipartestület 20000 korona értékű bakkanesot, a békésgyulai 75000 korona értékű fabutort szállított az államnak. Deösen az összes állami épületeket ottani kisiparosok építik az ipartestület közvetítésével. Ez az ipartestület igazi hivatása. Mi van itt mindebből?

De hát önöknek így jó. Ezek óta ezekre bizatom, budítom önöket. Pedig nekem nem lenne belőle hasznom, de jól esne látni, hogy itt boldogulnak az iparosok. En egész lelkesemmel igyekszem mindezeket, engem durvasággal illetnek érte, — azt, aki trespédésbe, züllésbe juttatta az ipartestületet, aki miatt immár oda juttottak, hogy a város részére beszédett ipariskolai díjakat, *a más pénz* is elkötötték s nem tudják most megfizetni, — azt tesztük fedezik.

Önök dolga, önök tudják, mit eszelekesznek. En a legjobbat akarom, hogy nem sikerült, annak nem vagyok oka.

Ha tudnák, hogy az önök lelkéből származik az a szennyes durvaság, amely levellükön végigömlök, egyáltalában nem feleltem volna. De tudom, hogy más beszél az önök nevében s tudom, hogy önök becsületes jó magyar emberek. Ezért mondtam el ezeket *bucsnásul*. Az önök barátságára mindig szívesen fogok emlékezni, azt a fájó érzést pedig, amelyet az önök levele támasztott bennem, életemben a képviselőség egyéb „gyönyörűségei” mellé emlékeimhez. Hozzászóltam már s van ellene egy jó orvossgom: tiszta lelki meretem.

Kívánom, hogy soha se legyen önöknek okuk megbánni mai viselkedésüket s Gáthy iránt való nagy bizalmukat.

En a magam útján megyek tovább. Amíg még képviselő vagyok és azután is minden tölem tolehető erővel igyekeznék fogok a kisiparosok érdekében mindent elkövetni s hozzáim forduló iparosokon tehetségem szrint segíteni. Ettől nem fognak az ilyen méltatlan támadások sem elriastani, mert én nem jutalom vagy hála reményében igyekeznék ezeken, hanem azért, mert szeretem hazámot s tudom, hogy hazám fejlődése érdekében legnagyobb szükség van erős, virágzó magyar kisiparos osztályra. Hamunkálkodásomért éppen azok bántanak, akiknek érdekében fáradozok, az legfeljebb fáj egy kiesit, de a munkában nem akadályoz.

Isten önökkel.

Sátoraljaújhely, 1908 július 24.

Buza Barna.

A nagy bizalom.

Gáthy Géza és az ipartestület előjárósága a „Zempléni Napló”, illetve „Zemplén” és „Friss Újság”-ban közzétett nyilatkozataikban azt hangoztatják, hogy az iparosok meg vannak elégedve a tanonc-beíratási és szabadtási díjak felemelésével és hogy mi hazudunk, amikor ennek ellenkezőjét állítottuk.

Hát hogy ki hazudott, azt fényesen igazolja az alábbi 200

alírástos beadvány, melyet tegnap d. u. 5 órakor terjesztettek be az ipartestülethez:

Tékiertes Elnökség!

Mi alólírottak a választmánynak azon határozatát, a melyben a tanoncz-szerződötési- és szabadtási díjakat annyira felemelték, nem találunk helyén valónak, ebből kifolyólag korjuk a tekintetes elnökséget, hogy egy rendkívüli közgyűlést folyó évi augusztus hó 31-ik napjának délutáni 4 órájára hívjon össze, a melynek egyedüli célja legyen a fent említett választmányi határozathozatal megsemmisítése — esetleg helybenhagyása.

Az elnökség iránt tisztelettel vagyunk 1908. július 17-én, helyben:

Dudás Gyula, Géci Ferenc, Troszka Mihály, Weisz Adolf, Braun Béla, Davidovics Lajos, Hamara Lajos, Tóth József, Szabó Sámuel, Elek István, Vojtkó István, Köitis László, Székely Mihály, Palfy János, Neze János, Libik János, Dóczy Károly, Sztraka József, Vaszi József, Tóth István, Jaczkó István, Csizék Rudolf, Weisz Mór, Sonnenstrahl Márkus, Jaczkó Gyula, Messa István, Demján György, Gójtó József, Badics József, Zambon Valentinó, Soltész József, Bics János, Kraeson János, Homer Gyula, Szabó György, Szabó János, Baecsköszky Bertalan, Dzur János, Demján István, Timár András, Csoma Ferenc, Kopesó György, Babics István, id. Bodnár József, Tóbiás Gyula, Tarpai László, Bényey István, ifj. Bodnár János, Fazekas Pál, Tóth István, Nagy Sándor, Vincze János, Góts Ignác, Szabó Sándor, Csomos András, Papp Gyula, Borsos János, Ma sztura János, ifj. Bajer József, Soos József, Toronyay József, Dautskó István, Száva János, Jenik Béla, Titkó János, Dankó Ferenc, Balázs János, Nesecák János, Jászay Antal, Kaskó András, Bauman Simon, Dudics György, Csiesery Mihály, Onia D-meter, Vályi Sámuel, Szombathy Gyula, Matyasovszky Sándor, ifj. Tóbiás János, Dubay Ferenc, Semsey Gábor, Semsey Gyula, Főző Bertalan, Majoros András, Lupics András, Nagy György, Lovász István, Kósa Béla, Róth Márton, Peti András, Barticz László, Malátsik József, Hericz Sándor, Főző József, Zubay György, Kruetz Imre, Massierer Károly, Prisztás János, Korn Aladár, Kucsera János, Ploth Ignác, Kardos János, Páloczy Bertalan, Valgó János, Csömös Bertalan, Libik József, Szivák József, Kocsordi János, Kovács József, Szala István, Nagy István, Pales Károly, Szanyiszló Lajos, Ivoskó János, Bajer Béla, Tarpay István, Magyar Ferenc, Sánta János, Zöldy Sámuel, Fekete Károly, Mezeis Áron, Klein Mór, Davidovics Áron, Schiff Mór, Molnar István,

Schwarzbarth Lipót, Grünspan Áron, Zimányi Sándor, Kucsera István, Landessmann Sámuel, Bauer Antal, Zónán András, Schwarcz Ignác, Krajnyik Sándor, Feké János, Markovits József, Dreiling Mór Gombos János, Pénzes Mihály, Kukulny Antal, Kukulny Pál, Fixler Miksa Jankovszky Pál, Begala József, Markó Mihály, Korn Lipót, Gróf Sándor, Szemán János, Tóth János, Kanczel András Gyula, Barsai József, Palásthy Adolf, Balkó Mihály, Adám János, Demeter István, Bodnár János, Sopotkó Imre, Bajer János, Radvanszky Mihály, Koleszár Mihály, Tarpay János, Ecker Leopold, Pétárs Sándor, Szala József, Groszman Adolf, Kovács József, Jarasovics Gusztáv, Bobik Mihály, Takács János, Morovits Jenő, Dudás József, Pekáry Lajos, Zeller Ignác, Stern Izidor, Bobik Pál, Révész József, Gyurkovits Géza, Kovács József, Balla Mihály, Gábray János, Hack Pál, Halócsák Lajos, Cziráki Mihály, Pásztor Mihály, Orehószky József, Csipra Ignátz, Schuhof Ferencz, Rozenbik, Berkó, Singer, Slivinszky János, Szöllősy Endre, Lukács János,

tái alá látszottak kerülni, a midőn a bámészkodó közönség köréből hirtelen a lovak elé ugrott Weinberger Manó itt időző furdóvendég és bátor kézzel megragadva a kocsi rudját az ellekerző oldalra terelte a lovakat, az összecsuódló közönség hoch és bravó kiáltásban tört ki és óvációban részesítette, a bátor életmentőt. Az itteni hatóság méltó elismerésben részesítette a menyiben egy érdemrenddel tüntette ki és egy elismerő oklevelet is adott át neki. Az itt időző magyarok körében igen nagy lelkesedést keltett ez az eset.

— **Felhívás.** Felkérem mindazokat a kik az 1902. évi május hó 31-től 1908. év május hó 31-ig terjedő a sátoraljujhelyi kövezet vám piaci helypénz, nemkülönben az országos és állatfelhajtásos hetivásárok helypénzszedési jogának bérleti idejéből a sátoraljujhelyi vámsorompónál vám fizetési bérzeteket váltottak s azokat megőrizték volna, sziveskedjenek azokat legrövidebb idő alatt a polgármesteri hivatalhoz beküldeni.

— **Mérlegvizsgálat.** A nagymihályi sör és malatagyár felévi zárszámadását a napokban vizsgálta felül a felügyelő bizottság és azt a legnagyobb rendben találta. Előreláthatólag nagyon kedvező eredményt fog végződni a részvényesekre ez az üzetlev.

— **Mulatság Perbenyiken.** A gyártelepi dal-zene-és önképzőkör f. hó 19-én Perbenyiken tartott mulatsága várokozásou felül sikerült. A mulatni vágyó közönséget megzavarta ugyan egy kissé az eső, de azért a mulatság vígan folyt az éjfél óráig.

— **Ösztöndíj iparosok és segédek részére.** A kereskedelemügyi miniszter a ipar terület részére 600 koronás iparos-ösztöndíjat rendszerezett oly célból, hogy önálló fiatal iparosok, illetőleg iparossegédek a külföldi ipari viszonyait tanulmányozzák és ott tapasztaltakat itthon értékesítsék. A pályázati folyamodványokat július 31-ig a kassai keresk. és iparkamarához kell küldeni. A pályázati kérvényben: a folyamodó lakhelye, foglalkozása, családi és vagyonai viszonyai, előképzettsége (iskolai és más bizonyítványokkal igazolandó) nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete (hatósági, községi, vagy ipartestületi bizonyítvánnyal igazolandó), kitüntetései, utazásának célja az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazása (gyárban, ipartelepen, vagy szakiskolában szándékozik-e tanulmányait folytatni?) a katonai szolgálatra vonatkozó adatok részletesen megjelölendő. — Kivánatos, hogy a kérvényben kiemelve, biztosítva van-e külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába való felvétele. Kötelezettséget kell vállalnia az iránt, hogy az ösztöndíj külföldi visszafizetésének terhe alatt, hazájába visszatér és külföldön szerzett ismereteit itt értékesíti. Azok, a kik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndíjra nem számíthatnak; kiskorukért pedig atyjuknak vagy gyámjuknak kezességét kell vállalnia a fenti kötelezettség megtartása tekintetében. Csakis jó bizonyítvánnyal rendelkező folyamodók fognak figyelembe vétetni.

— **A husvizsgálat országos rendezése.** A husvizsgálat országos rendezése tárgyában készített szabályrendeletet Darányi földmivelésügyi miniszter most kiadott rendeletével augusztus elsején lépteti életbe. A szabályrendelet felüli a husvizsgálatot és az azzal kapcsolatos összes teendőket és új, megbízható alapra helyezi ezt a nagyfontosságú kérdést. A köz-és állategészségügyi szempontból egyaránt kiválóan fontos szabályrendelet tizenhárom fejezetben tárgyalja a szükséges in-

tezkedéseket. Az életbeléptető rendeletben a miniszter külön is felhívja a törvényhatóságok figyelmét a szabályrendelet főbb intézkedéseire és részletes utasításokat ad a rendelet végrehajtására.

— **Táncvizsga.** F. hó 28-án kedden tartja meg Révész Imre táncitanító a délutáni tanfolyamra járók táncvizsgáját. A táncvizsga érdekességét növeli, hogy Révész Imre 35 éve működik e téren s ezért szép külön táncokkal fogja megnyitni a mulatságot, mit a csehuka, magyar szóló, gavotte udvari, négyes stb. Beléptidő személynként 1 korona. A mulatság kezdete pont 8 órakor. A táncvizsgára felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Révész egyébként táncitanításának 35 éves emlékére több szülő felhívására, ha elegendő növekedés jelentkezik új tanfolyamot nyit.

— **Szülők figyelmébe.** Apákak gondozása alatt álló Internátus elemi és polgári isk. leánykái részére Sátoraljujhelyben. Tanítanak elemi és polgári tanközpességi bizonyítványokkal ellátott paulai szent Vinczéről nevezett szatmári congregatívához tartozó irgalmas nővérek. A további szükséges fölvilágosítással szívesen szolgál az intézet főnöknője.

— **Schmidt cirksza** már csak két előadást tart városunkban. Ma este lesz az utolsó előtti előadás, melyen eddig még be nem mutatkozott kiváló attrakció mutatkozik be. Egy kerékpárművész fog bamlatos dolgokat produkálni. Felépnek azonkívül az igazgató és neje, továbbá az orosz akrobaták és zenebohókék is. A kiváló cirksuzársulat megérdemli a pártfogást.

— **Tömeges kutyamarások.** A legutóbbi két héten szokatlanul sok kutyamarás történt a városban. Így a többek között megmarta a kutyá Gondkovic Katarinát, Menykö Jánost, Magenbergr Irént, Osztpják Jánost, Klüber Józsefét, Onuska Gyulát, Lupis Gyulát, Fülöp Istvánt és Pasztrnák Jánost, a kik közül Osztpják Jánost és Onuska Gyulát a Pasteur-intézetbe kellett küldeni. A tömeges kutyamarások következtében a rendőrkapitány elrendelte a gypmesternek, hogy az utcán szakszár nélkül kóborló elbék fogja be. Az ilyen ebek tulajdonosait azután a fennálló szabályrendelet 6. §-a alapján a legszigorúbban fogják megbüntetni és a kutyákat kiirtani. — Erre a törvényen alapuló szigorú intézkedésre valóban szükség volt.

— **Pályázat.** A helybeli kir járásbírósnál írniok állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

— **Aratási mulatság.** Báró Harkányi János taktabarkányi uradalmában az ottani aratók a kerülőlt megtámadták s kaszákkal, kapákkal véresre verték, úgy, hogy a kerülőlt — ki alapos sérüléseket szenvedett — azonnal a szerencsi cukorgyári kórházba szállították, míg a tisztalci esendőrök a helyszínen főszolgabírói rendeletre gyorsan megjelenve, a rendet hamarosan helyreállították. A barátságos mulatságnak folytatása is lesz.

— **Különös baleset.** Turós András mezőzombori arató munkást kedden különös baleset érte. Este az arató munkából ugyanis hazafelé bandukolt Zomborra. A düllő uton haladtál megbotlott a kerékvágásban: elbukott és combtörést szenvedett.

— **Büntett, vagy szerencsétlenség?** Nagy József szerencsi munkas vasárnap a szobában egy revolverrel feleségét szíven lölte s az nyomban meg is halt. A tettes azzal védekezik, hogy a revolver a fiáé volt, az hagyta az asztalon s ő azt sem tudta, hogy meg van-e töltve a fegyver. Babrálni kezdett azzal s így sült el és történt meg a végtetes szerencsétlenség. A bíróság a büntügyi boncolást megajta s a vizsgálat lesz hivatta kideríteni

hogy tényleg balesetről, vagy bűntettől van-e szó. Nagy József eddigelő szabadlábort van mert nem merültek fel olyan terhelő gyanyokok, a melyek a letartóztatást indokolták ténnyek. A szerencsétlenül járt asszony temetése kedden ment végbe nagy részvét mellett. Nagy Józsefnek és feleségének hat gyermeke volt. A legnagyobbak egy 19 éves fiu és egy 17 éves leány; a többi gyermek még egészen serdületlen.

— **Vándorcigányok garázdálkodása.** A vándorcigányok megkezdtek működésüket a vidéken. Vásárhelyen a f. hó 16-áról 17-ére menő éjjel ellopták Hodaly János parasztagdának az udvarán volt szekérét, betörték a kamara-helyiségbe s onnan dunyhát, párnát s több felhárnem-tárgyat emeltek. A szekérhez természetesen ló is kellett, a mi miatt már egy másik parasztagda Kodaly György portáját tisztelték meg a jó madarak, a honnét sikerült nekik Kodaly 12 éves barna pejszőrű kancáját minden nesz nélkül az istállóból kivezetni s odább állni vele. A csendőrség erőlyes nyomozást tett folyamatra.

— **Betörés Nagymihályon.** A f. hó 16-ától, vagyis péntek estétől vasárnap reggelig terjedő idő alatt, a mely idő alatt Klein Simon vaskereskedése az ünnep miatt zárva volt, betörők jartak az üzlethelyiségben, a hol felfeszítették a Wrtheim-szekrényt s abból körülbelül 5000—6000 koronányi összeget elvittek. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítése iránt, de mindezekig siker nélkül.

— **Rákóczi cipőkrem** a legjobb bőrfényesítő 5% a kassai Rákóczi-szobor alapja javára. Egvedülő gyártója Székely és Társa Kassa.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt ugy Magyarországon, mint külföldi államokban forduljon a „Szabadalmi Ujság” szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-kört 26. Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyen mutatványszámát.

KÖZGAZDASÁG.

Az állattenyésztő szövetkezeztől.

Amidőn olvasgatom Darányi földmivelésügyi miniszternek az állattenyésztés fejlesztéséről; a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslatát, amely a kis birtokos osztályának lehetővé teszi, hogy egy jobb, jövedelmezőbb tenyésztéshez jusson, kénytelen vagyok bevallani, hogy e nagy fontosságú intézmény is csak akkor válhat mielőbb üdvössé és hasznosá reánk nézve, ha emellett a társadalom is tevékeny munkát fejt ki.

Ugyanis a falusi kisgazda a mai viszonyok között a nehéz megélhetés folytán, esekely jövedelméből első rendű tenyésztálatot beszerezni nem képes, sőt egyes községek, különösen ha elhullott bikájuk beszerezési árát ujonnan kellett fedeznie, mindennek nevezhető volt, amit vett, csak bíráknak nem.

Természetesen az ilyen viszonyok között, az állattenyésztés országos fellendülést nem vett és vehetett. Fenti törvényjavaslat módot nyújt arra, hogy kisgazdák is, községek, vagy szövetkezetek kedvezményes áron, részletfizetésre tenyésztőállatokat vásárolhassanak.

Ez oly előny, hogy ennél többet kívánunk a törvényhozástól nem

lehet, különben önállóságunkat elvesztenénk, hanem igenis ezen kedvezményeket oly módon kell igénybe venni, hogy bátran belemehelessünk a legjobb tenyésztőknak vásárlásába és pedig, úgy ennek, mint a meglévőnek az elpusztulása ellen való biztosításával.

Erre szolgálma az állattenyésztő szövetkezet megalakítása. Ez szerintem egy felette üdvös és a kisgazdára nézve egy megbecsülhetetlen haszna intézkedés lenne.

A szövetkezés főcélja a kölcsönös állatbiztosításban magaslana ki, s ez a ténykedés lenne az, amivel a törvényhozás által biztosított segítség igénybe vételét biztosítanánk az esetleges elenyésztől.

Megye, avagy egy járás gazdái szövetkezeti alakulnak s ha szövetkezeti tag biztosított állatja elpusztul, annak ára a többi tagok filléreinek összeadásából 24 óra alatt megtérül, így a kár megoszlik s ez a legszegényebb kisgazda is képes 3—4 koronát évente fizetni, tudva azt, hogyha tehene elpusztulna is, annak ára a biztosítva van s az így megtérülve neki nem lesz földönfutóvá. Amidőn tehát a földmivelésügyi kormány támogatást igénybe öhajtuk venni, először is biztosítsuk magukat az esetleg elviselhetetlen károk ellen, tömörüljünk és társuljunk állattenyésztési szövetkezeté, hogy állattenyésztésünk mielőbb fellendülhessen.

Bem Lajos.

— **Gazdasági előadások a kaszányában.** A honvédelmi miniszter érdekében rendeltet adott A rendelet arról szól, hogy a katonák ezental hetenként egyszer iskolát tarstanak gazdasági dolgokról, nevezetesen, hogy milyen legyen a lakóház környeke a jó gazdaség szempontjából, továbbá mint kell a földmivestnek tudni, a gyümölcstermelésről, a konyhakertésztől, a szarvasmarha tenyésztéséről, a sertésenyésztéséről a méhésztől, a műtakarmányról, a gyakorbibb állatbetegségről, a mezőgazdaságra vonatkozó törvényekről, a szőlő- és borgazdaságról.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt küzlöttékről a szerkesztő nem felelős.)

Császárfürdő BUDAPESTEN, Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hévvizű gyógyfürdők; modern berendezésű gőzfürdőkényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő és márványfürdők; hőlég-szénsavas-és villamosvizű-fürdők. Ivoés belezési kura. 200 kényelmes lakosza. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektút ingyen és bementve küld. *As igazgatóság.*

A szerkesztésért felelős:
A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA.

Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik
NAGY FERENC
fűszer kereskedésében.
Sátoraljujhelyben.

Róth Mór, Hirsler, Pecsár József, Paláthy Lajos, Domokos Imre, Lomniczer József, Bodeczky Gyula.

Hát valaki hazudott, az bizonyos. Az is bizonyos, hogy mi nem. Mi azért sem hazudhattunk, mert a fenti beadvány — melyet még az ellenünk közölt nyilatkozat két aláírója is aláírt — minket igazol.

Igen tisztelt Előjáróság! Hát ez az a bizonyos nagy bizalom és ez az a „**csupán két zugolódó csizmadia**”? Igazán kitűnően tudnak számolni. Ugye erre is Gáthy tanította önöket?

Különben semmi kifogásunk az ellen, ha Önök szilárdnak érzik maguk alatt a talajt és nyugodtan pipáznak továbbra is az iparosok pénzén épült ipartestületi székházában. Csak azután ne legyen nagy a meglepetés. Mert hogy valami készül, aminek Önök nem nagyon fognak örülni, azt elárulják előre.

Persze Önök erre is azt fogják mondani, hogy hazugság — és mi ezt is bizonyítani fogjuk a legközelebb.

Móré Dániel és társaihoz.

A „Zemplén” szerdai számában az ipartestületi előjáróságának 16 tagja aláírásával kvalifikálatlan támadás jelent meg *Buza* Barna képviselő ur ellen. A támadás közepette — nem tudom mi okból — kitérnek rám is és — bár burkolatlan — de megtámadnak engem is.

A cikk alatt aláíróként szereplők személye iránti tisztelet bizonyára választás készítette engem, ha bizonyos volnék benne, hogy a nyilatkozatot azok írták, akiknek nevei az alatt szerepelnek. De mert:

1) tudom, hogy Móré Dániel még nem régen Gáthy eltávolítására kérte *Buza* Barnát;

2) tudom, hogy Schwarzbart Lípót a székház építés alkalmával Gáthy lehetetlenné tételére kért engem;

3) tudom, hogy Wessely Mór tanu előtt jelentette ki, hogy nem tudja mit írni alá;

4) tudom, hogy az aláírottak legnagyobb részének *Buza* sok szíveséget tett;

5) s végül tudom, hogy az iparosok burkolva senkit sem támadnak;

nem tudom elhinni és — azt hiszem — mindenki előtt lehetetlennek látszó dolog, hogy ezek az urak aláírták azt a szennyes iratot. De feltéve, hogy aláírták a nyilatkozatot, azt már semmiképp sem akarom elhinni, hogy tudták mit írnak alá.

En az újhelyi iparosokat becsületles, jellemes embereknek ösmerem, akikről nem tudom feltételezni, hogy ép azt az embert támadják — érdemetlenül — akik legtöbbet tették érdekében és akik elnökük kérték fel Gáthy eltávolítására. Ezt — bárhol is szeretnék egyezek — sehogy sem tudom feltételezni az iparosoktól és ezért meg vagyok győződve arról, hogy a nyilatkozatot valami ismeretlen személy írta az ő nevükben.

Miután pedig ismeretlen, a sötétben settenkedő alakokkal polémiába nem bocsátkozhatom, a nyilatkozatra — bármennyire szeretném is álláspontommal megösmertetni az iparosokat — nem válaszlok.

Lánczi Aladár

Az iparosokhoz.

Gáthy Géza, ez a minden eddigi állásából kidobott és csak az ipartestületnél tört egyen már megint pszichológus. A Zempléni Napló című

újságban hányja a tajtéket azok ellen, akik az ő apró eszelvéseit — melyekkel az iparosokat akarja megnyomorítani — megakadályozni igyekezik.

Szemenszedet hazudozásai közben a következőket írja:

„Az igazság érdekében meg kell azt is jegyezni, hogy a „felzudulásban” különösen két csizmadia mesternek van része, akik azért „zudultak fel”, mert az ipartestület békéltető bizottsága őket jogtalan követelésükkel elutasította.”

Világos, hogy a két csizmadia egyike alatt engem ért, mert én agítalak a csizmadiak közt leghevesebben az ipartestület előjáróságának a tanonc beiratási- és szabadtársi díjak felemelését célzó határozata ellen. Elfogadom hát a nekem osztott szerepet és kiállok én is a nyilvánosságra, de én nyíltan fogom megmondani Gáthy-nak a mondani valót, nem úgy mint ő, — sunyi módon, bujkálva.

Kijelentem — és ezen állítástomat bármikor és bárhol állom — hogy Gáthy Géza-nak fent közölt állítása, a legvakmerőbb, a legotrombább hazugság, mely csak holmi Gáthy-féléktől telik ki. Alávaló hazugság, mintha énnekem az ipartestületnél olyan ügyem tárgyaltott volna, melyben nem nekem lett volna igazam és még komiszabb hazugság, mintha engem a békéltető bizottság elutasított volna. Sőt Gáthy minden erkölcödése dacára is nekem adott igazat a békéltető bizottság, mit az alábbi jegyzőkönyv hitelesen bizonyít:

Jegyzőkönyv.

Felvétel Sátoraljajhelyben 1908 évi február 17-én az ipartestület békéltető bizottsága ülésén.

Jelen vannak: Orosz Mihály elnöke alatt Schwarz Sámuel, Tarpay István a munkaadók, Béres István, Szabó Sámuel a segítők részéről és a titkár.

Tárgyaltva Begala Jánosnak azon panasa, hogy József fiát, a ki Palfi János munkaadó meszterhez, a tanonczlajstrom 5/1903 sz. a. bejegyzés szerint 1905 évi december 31-én felszabadítás kötelezése mellett tanonczul volt szerződötve, mestere felszabadítani vonakodik. Kéri erre való kötelezést.

Palfi János előadja, hogy azért nem szabadítja fel, mert csak az esetre volt kilátásba helyezve 1907. június 14 helyett 1905. december 31-én felszabadítása, ha magát jól viseli, — miután pedig neki a magaviselete ellen kifogása van, nem kötelezhető megszüntetésére, — miért is annak fentartását kéri.

Kérdésre előadja, hogy tanonca egyszer sem szökött s azt — hogy magaviseletét miért tartja rossznak, bizonyítani és megmagyarázni nem tudja.

A békéltetés megkísérletett, de nem sikerült.

A békéltető bizottság *egyhangúan* a következő ítéletet hozta:

Ítélet.

A Begala Jánosnak József fia érdekében 1903. január 14 én létre jött tanviszony fentartatik s köteleztetik a tanonc, a tanidőt

1907. évi január 14-ig betartani. Mert a bizottság igazoltnak veszi, hogy a tanonc magaviselete nem volt kifogástalan.

Ezen ítélet kihirdetése előtt, a titkár megjegyzi, hogy a menyiben a tanonc lajstrom igazolása szerint Begala József 1905. december 31-én felszabadítandó lett volna, minden kifogás mellőzésével felszabadítandó, mert a tanidő lejárt s a szerződés megszünt.

A bizottság ennek dacára megmarad elhatározása mellett, a mi nyomban kihirdetett.

Kmf.

Ármágyi János,
elnök.

Jegyzette,
Gáthy Géza,
titkár.

Gáthy tehát, — mint mindig — ezuttal is hazudott. Es ennek a megállapításával meg is elégszem, nem folytatom a vitát. Pedig bizonyíthatnám, hogy Gáthy Géza engem is kijátszott, *becsapott*, — de hát ezt ugys tudja mindenki.

Az azonban figyelmébe ajánlom Gáthy-nak, hogy a csizmadiai eleni pszichológusaival hagyjon fel, mert különben — és itt igazán — keményebb eszközökkel fogjuk kioktatni a kenyerádók iránti köteles tiszteletéről.

Sátoraljajhely, 1908. július 23.

Palfy János.

HIREK.

— **Kinevezés.** A király a belügy miniszter előterjesztésére S tau t József miniszteri segédtitkárnak volt zemplényvármegyei főispáni titkárnak a miniszteri titkári czimet és jelleg adományozta.

— **Kirendelés.** Az igazságügy miniszter A trutzky Zoltán királyhelmecei járásbírói joggyakorlókot a királyhelmecei járásbírói mellett alkalmazott ügyészégi megbízottak állandó helyettesévé rendelte ki.

— **Az Andrássy uradalmak kormányzója.** Andrássy Dénes gróf, az ismert emberbarát, aki most egy hollandiai tengeri fürdőben üdül, Sulyovszky István kir. tanácsos igazgató legutóbbi teljhatalmu uradalmi kormányzójává nevezte ki a Gömör, Abauj, Torna, Zemplén és Nyitra vármegyékben fekvő uradalmakban. Az érdemes férfit, kinek nagyrésze van abban hogy Andrássy Dénes gróf évente ezreket áldoz jótékony célokra, a kinevezés alkalmából a krasznahorai-uralmai uradalom tisztikara küldöttségileg üdvözölte. Az ország minden részéből is sokan üdvözölték.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter K at z e r József képesített felső kereskedelmi iskolai tanárt a homonnai állami felső kereskedelmi iskolához a IX. fizetési osztályba rendes tanárrá kinevezte.

— **Esküvő.** *Gombos* Jenő kassai kereskedő augusztus hó 9 én esküszik örök hűséget *Arvai* Euzikének Kassán.

— **Diszoklevél átadása.** A szerencsi járás jegyzőinek egyesülete már korábban az egyesület diszoklevélváltott Gortvay Aladár szerencsi főszolgabíró. A diszoklevélről szóló művészies kivételű oklevél átadása céljából aztán a járás összes jegyzőik kedden tiszteltek a főszolgabírónál. Az ünnepi lendületes beszédet az egyesület elnöke Pethő Dániel szőhidvégyi jegyző intézte a szolgabíróhoz. Gortvay Aladár átvevén a diszoklevelet meleg szavakkal köszönte meg a megtiszteltetést s biztosította a jegyzői kart az irántuk tanusítandó állandó jóindulatról.

— **Olcso hus — a városi mézszárszékbén.** Sátoraljajhely képviselőtestületének határozatából kiülyölg az első próba husvágás már folyó év július hó 26-án, holnap fog a napi piaci 29. számú bódében megtartatni. Egyelőre csak marhahus kerül eladásra, melynek kilója: I-ső rendű hus 1 korona 12 fillér, II-od rendű marhahus 90 fillér. A polgármester felkéri a közönséget, hogy marhahusszükségtét a jelzett elárúsító bódében szerezze be. — Ezzel a hírrel kapcsolatban nem lesz érdeketlen megemlíteni, hogy az olcsó húsmérés hírére a mézszárosok is leszállították a hus árát, — de csak a marhahus árát. Az első osztályú bust csaknem olyan olcsó áron adják, mint a városi mézszárszékbén, de a II-od osztályú hus még mindig drágább, mint a milyen áron kapható lesz vasárnap a város 29-ik számú bódéjában. Kár volt nem falragaszok útján értesíteni a közönséget.

— **Pályázati hirdelmények.** A sátoraljajhelyi „Erzsébet” kózkórház a megüresedett alvorsói állásra Zemplényvármegye alispánjához, augusztus hó 5-ig; — Mád nagyközségben lemondás folytán megüresedett adóügyi jegyzői állásra a szerencsi járás főszolgabírájához f. hó 28-ig; a bélyi segédjegyzői állásra a bogroközi járás főszolgabírájához augusztus 16-ig adhatók be a pályázati kérvények.

— **Harc a szolgabírói állásért** cím alatt írt multikori közleményünkre vonatkozólag *Székely* József th. szolgabíró ur annak közlésére kéri lapunkat, hogy ő sohasem korteskedett a rokonság hangzatásával. Készséggel tettünk eleget Székely ur eme kérdésének, de kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy a mi információinknak máskép hangzik.

— **II. Rákóczi Ferenc szobrai a Felvidéken.** Felsőmagyarország hazafias megyéi már közel jövőben egymásután négy helyütt fogják megörökíteni a bujdosó fejedelem emléket. Az első nagyszabású emlékműre, a fejedelem lovas-szobrát, már ősszel kihirdeti Kassa szabad királyi város közönsége a pályázatot; erre a szoborra, a legutóbb Abauj-Torna vármegye által rendezett sorsjáték jövedelmét is belevéve, közel 300 ezer korona van együtt. A második lovas-szobrot szülőföldje Zemplén vármegye közönsége állítja fel Sátoraljajhelyen a leendő új vármegyeébe előtt s erre a szoborra az ezidei májusi megyei közgyűlés tíz évi részletben nagyobb összeget szavazott meg. A harmadik álló életnagyságu Rákóczi-szobrot Bereg vármegye közönsége Beregszászban állítja fel, mely célra a megye területén mintegy harmincezer koronát gyűjtöttek össze. A negyedik álló szobrot Nógrád vármegye közönsége állítja az 1706. szécsényi országgyűlés emlékére, Szécsény mezővárosi főterén; erre mintegy tizenkilencezer korona van együtt, melyet a szécsényi takarékpénztár gyűjtött össze nagy lelkesedéssel. Itt említjük meg, hogy gyűjtés folyik még Érsekújvár városában és az alföldön Kecskemét, Szeged és Zombor városokban is.

— **Bajországbán kitétetett újhelyi ember.** Bad Reichenhall Bajországi kies fürdőjében f. hó 19-én egy könnyű végzettség válható szerencsétlenséget hárított el bátor fellépésével Weinberger Manó polgártársunk. Ugyanis a Bahnhof straszében egy 2 fogatú berkócsi őrült vágatásban rohant és az utcán keresztül menő 2 hülye és 3 gyermek már-már a vadul rohanó lovak pa-

<p>500 szilva Működés léptető!</p>		<p>hirdetel iradja által Budapest, Erzsébetkörút 41.</p>	
<p>0 Pontosság Leltármegkötés!</p>		<p>Saját érdekében hirdessen hirdető!</p>	
LEOPOLD GYULA			
<p>GARVENS-SZIVATTYUK rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség. Kérjen határozottan: Garvens-szivattyút Garvens-művek, WIEN XX/2. Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.</p>		<p>Tyukszemet, borkoményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle TYUKSZENHALÁL Ára 70 fillér. A legjobb és legerősebb sósorszesz az ERŐ SÓSORSZESZ Ára 2 K, 1 K és 30 fillér. Postán szállítja utánvét mellett a KÖRÖS vegyszerrel és köz- művelési laboratórium. EVŐR, BAROSS-UT.</p>	
<p>Csemege-konzervek BARTA-féle erdei gyümölcslevek, szőlő, sörpör, bors-, és fűszé- konzervek, nemcsak borjókészít- és legelőre alkalmasok, hanem - legelőre alkalmasok, hanem - legelőre alkalmasok, hanem</p>		<p>BÉLHURUT hasmenés, gyomorégés legjobb gyógy- szere a BARTA-féle felső és alsó- gyógybor, kapható gyógyszerár- nál, 5 üveget 82-ért bérmentve szállít a kiskereskedésnek is.</p>	
Felkai Konzervgyár, Barta József Kalka (Gyagymegye). - Kérjen árjegyzéket!			
<p>VÉRZEPÉNTÉSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSÉG gyógyítására a legújabb és leghatásosabb készítmény a TRIEGENER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üvegek 2-20 kor. Nagy üvegek 6-8 kor. Kapható gyógyszerárban. Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kalvin-ter.</p>			
<p>PLATSCHKE VILMOS díjazott legolcsóbb, legzöldebb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).</p>		<p>FICHTENIN a legújabb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta fég- get a lakásban és egy, mint mindennemű bonyolult, vér- és leveletető és egyéb fert- és rothadást okozó állat- kákat és azok petéit megsemmisíti. Legmeghívhatóbb védelem csomagt- és darabon ellen. Használati utasítás azonnal való eljárás mellett biztosítja a feltételt eredményt. Vesérbérvizsgáló Magyarországi részlegei: DIAMANT és VADAS Budapest, VII., Damjanich-u. 36. - Telefon 21-51</p>	
<p>RIVOLI lényképzési és festési műtermék BUDAPEST, VII., RÁKÓCI-UT 30. Készülnek csak elsőrendű művészet- könyvekben lényképnagyítások, agyarak és olajfestmények. Másolatok seljemma báronyura, fára, elefántcsontra stb. Brass, fűgék, tü stb. apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett lényképek sif- kővekre stb. Műről költsék ingyen és bérmentve árjegyzéket!</p>		<p>Ha fáj a feje használjon azonnal! Beretvás-MIGRAIN-pasztillát, amely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. 1 doboz 1 kor. 30 fillér. - Minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Férj- 150 BERETVÁS TAMÁS KISPEST, utca 2. Ingyen postai szállítást 8 doboz rendeléskor.</p>	
<p>BOGDANY szerencsésje paratlan! Vásároljunk osztály- sorsjegyet csak! BOGDANY S. fővárosi sorsjegyvásárló irodájánál BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.</p>		<p>Dr. KOVÁCS KÉZPASZTILLA 3 nap alatt Milyenek Est. Téglaly K 1-20 Dr. KOVÁCS gyógyszerár Budapest, Győr-utca 17. „Toilet-étkező” Inglen.</p>	
<p>Melyik vendéglőben ékezik Budapesten? Schuller Kaszinó-éttermében • VI., ANDRÁSEY-UT 39. sz. • Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!</p>		<p>Dr. KOVÁCS J. hemoptizál rendelé- intéző Minden betegségekben gyógyító műve Budapest, Váci-körút 18. sz.</p>	
<p>PARIS Szalidás Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 28. sz. 100 szoba 2-30 K-ig feljebb, kényelmesebb és villanyvilágítással együtt. Fürdő, napozó, kávéház, étterem, villamos vasúti megállóhely az órára pályaudvarra és háza felé.</p>		<p>KATZER szőrmeáru szőrmegnyitók és egyéb villamos és vasúti berendezés. Első és legmagasabb minőségű áru vevő részére.</p>	

A törvényházhoz közel,
egy vagy két urilakás-
nak alkalmas telek eladó
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tulajdonomat képező Szőlő-
lősy-főle pezsgőgyár megfelelő
mellékkeliségekkel gyárhe-
lyiségnek több évre bérbeadó.
LISZKAY JÓZSEF.

Kiadó lakás.

Kazinczy-utcai 64-ik sz. házban
f. évi augusztus 1-től kiadó egy
földszinti modern lakás, mely áll
négy parquett szobából, nagy
verandából, fürdőszobából és az
összes szükséges mellékkeliségekkel!

Bővebb felvilágosítással szolgál:

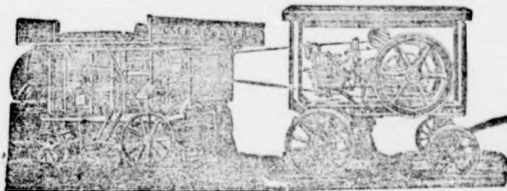
Csapó Lajos.

OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

BECS XX. Dresdner strasse 81-83

BENZIN-LOKOMOBILOK

Benzinmotorok, Szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje 2-3 fill. üzem-
költség óra lóerőnkint. Több száz telep üzemben.
Elsőrendű szolid gyártmány!

Kedvező fizetési feltételek. Költsépvétel és árjegyzék ingyen.
Az utóbbi időben többek között a következő gépeket szállít-
ottunk: Schloss János és Társa Szász-Vesszős, Papp János
Iháros-Bdrény, Nagy J. Pál Boglár, Takács Imre malomtu-
lajdonos Pásztó, Stenger Vilmos malomtulajdonos Nagy-
Topolovecz, Rosmann Samu Moes s még számos nagyuralom.

NOXIN

A LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

Minden jobb üzletben kapható.
Kochsinger Testvérek Budapest.

Barackot,

ringlót szilvákat, körtét, almát, dinnyét és másféle
gyümölcsöket. - Ugorgát, zöldbabot, paradicsomot,
zöld kukoriczát, gyökeret, répát stb. zöldséget
nagyban és kicsiben olcsón szállít:

GYÜMÖLCS és ZÖLDSÉG KIVITEL
EGER, Póstaftók 11.

Tessék árjegyzéket kérni.

Arlejtési hirdetés.

A sárospataki állami tanítóképző-intézet igazgatósága az intézet köztartása részére, az 1908/9. tanévre (vagyis 1908. évi szeptember hó 1-től 1909. évi augusztus 31-éig) szükséges következő anyagokra árlejtést hirdet:

1. Tej, friss fejesű, teljes tej (fajsulya és minősége a törvény által előírt), naponként 36 liter, egész éven át mintegy 10.000 liter.
2. Tejfél, (édes, aludt tej nélküli, tiszta) a szükség szerint naponként 4 liter, egész éven mintegy 600 liter.
3. Turó a szükség szerint naponként 8 kilogramm, egész éven át mintegy 300 kilogramm.
4. Burgonya, válogatott nyagyszemű, (rózsa és sárga) egész éven át mintegy 80 métermazsa.

A szállítandó anyagok a szerződésben megállapítandó időpontban az intézet köztartási konyhájában könny mellett adandók át. A hetenként több napon, de nem mindennapon szükséges anyagok egy nappal előbb, a nagyobb időközben szükséges anyagok pedig legalább egy héttel előbb rendelkeznek meg.

A szállított áruk után járó összeg havonként utólagosan fizetetik ki; a kiállítandó nyugta a II. és III. fokozat szerint szállító által bélyegezendő fel.

Az ajánlatok 1908. évi aug. 9-én déli 12 óráig adandók be a sárospataki áll. tanítóképző intézet igazgatói irodában.

Az ajánlatok bizottsági felbontása és azok felett való döntés 1908. évi augusztus hó 10-én d. e. 8 órakor ugyanott fog megtartatni, mely alkalommal ajánlattevők is jelen lehetnek.

A beadott ajánlatok közül a bizottság, tekintet nélkül az ajánlati árra szabadon választhat.

A benyújtott ajánlattal egyidejűleg az egész éven át szállítandó anyagok összes értékének 5 %-a készpénzben, óvadékképes értékpapírban, vagy jó hírnévnek örvendő takarékpénztári betétben bántpénzül leteendő.

Ha a bántpénz az adóhivatalnál tétetett le, akkor a letételt igazoló elismervény csatolandó az ajánlatához. E bántpénz az ajánlat elfogadása esetén a szerződés megkötése alkalmával 10 % ra egészítendő ki, mely összeg egész éven át biztosítékul bennmarad s a szerződés meg nem tartása esetén vállalkozó terhére felhasználható és az időközben esetleg megcsonkított összeg kiegészítendő.

Az ajánlat 1 koronás bélyeggel látandó el.

Minden ajánlatnak tartalmaznia kell:

- a) az ajánlattevő nevét, polgári állását és lakhelyét;
- b) azt a nyilatkozatot, hogy az ajánlattevő a pályázati hirdetésben foglalt feltételeket ismeri és magára kötelezőknek elfogadja;
- c) az ajánlati árt (egység árakat) számmal és szóval kifejezve;
- d) kötelező nyilatkozatot arra, hogyha ajánlata elfogadtatott, az előírt biztosítékot leteszi.

Az ajánlattevő, tett ajánlata folytán az ajánlat fölötti határozat hozatalig, az az ajánlattevő pedig kinek ajánlata elfogadtatott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéséig felelős marad.

Az ajánlat csak az esetben fogadható el, ha az e hirdetésben foglalt feltételeknek megfelelően szerkesztve, az ajánlattevő, által szabályszerűen aláírva és lepecsételve, a hirdetésben meghatározott helyen és határidőig bérmentesen betérjesztetett és a megfelelő bántpénzzel ellátott. Pótajánlatok és távirati uton tett ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Sárospatak, 1908. július hó 16-án.

Hodossy Béla,
igazgató.

A közönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. közönség nagybecsű figyelmébe ajánlani

ruhatisztító, ruhafejtő és guvlirozó üzletemet

melyben **tisztításra** elfogadok: selyem, szövet, gyapju, batiszt bluzokat és ruha-aljakat, férfi-öltönyöket, nadrágokat, tavaszi és őszi felöltöket, továbbá csipkéket, nyakendőkötet, csipke-függönyöket és himzett munkákat.

Festésre: minden megunt, vagy szinehagyott ruhát bármilyen színre is. Gyászruhák a legrövidebb idő alatt festetnek.

Guvlirozásra: női ruha-szöveteket és selymeket, stb.

Becsés pártfogását kérve vagyok mély tisztelettel:

Rakovszky Sándor vegyi-tisztító és kelmefestő
S.-A.-Ujhely Bercsényi-u. 5.

Butorüzlet áthelyezés.

Üzletemet, mely sok éven át a „Vörös Ökör“ épületben volt, a **Kazinczy-utca és Csalogány köz sarkán lévő házba** helyeztem át.

Üzletemet izléses és a legmodernebb szalon-, háló-, ebéblő-, uri- és garçon butorokkal felszereltem.

Üzletemet **felosztani** szándékozom, s az összes árukat bevásárlási áron alul is elárusítom.

WILHELM HENRIK.

Egy jó házból való fiu
tanulóul felvétetik
KLEIN GÉZA
fűszer és vegyeskereskedésben.
Sátoraljaúj helyben.

Üzletvezető

kerestetik az upori fo-
gyaszt. szövetkezethez.

Fizetése 50 korona havonta és egy félpercent a tiszta jövedelemlől. Az illető 600 korona kauciót tartozik leteni. Jelentkezhetni **Fesztóry János** isztáncsi lelkésznel vagy Úporban az igazgatóságnál. Az állás augusztus elsején töltendő.

Kérjen egy mintát az általunk kiadott

adókönyvecskékből.

Landesmann Miksa és társa
könyv- és papírkereskedése Saurjhely.

POLENAI

SAVANYUVIZ-FORRÁS

előnyösen befolyásolja és elősegíti az emésztést.

Orvosi vélemény.

Löbl Jakab polenai ásványvíze nemcsak üdítő asztali víz, mely bármely hasonló bel vagy külföldi savanyuvízzel egyenrangú, hanem vegyi alkotásai különösen alábbi betegségekben javalltá teszik: a légző szervek hurutá bántalmi és tüdőbaj minden szakmában; a rendellenes emésztés következményei, valamint a gyomor és belek idült hurutjainál, csúsz, köszvény, vérszegénység és sápkór okozta általános gyengeségnél.

Kelt Szolyván, 1903. december 14.

Dr. Bodor Fülöp,

j. tisztó orvos.

Véleményem ugyanaz.

Dr. Spanyol Béla,
ny. honv. törzsorvos.

A gyógyvíznek ára 1 ládával Szolyva-Hársfalva vasuti állomásra szállítva 6 korona.

Az üvegekért és ládáért Szolyva-Hársfalva állomásra szállítva 3 korona visszatérítetik.

Megrendelhető:

LÖBL JAKAB tulajdonosnál
Polena. (Beregmege.)

A fürdő vize:

A víz vegyelemzése történt 1886-ban a m. kir. vegykísérleti állomáson, Budapesten 183. szám alatt.

A vegyelemzés eredménye a következő:
a) A víz szintelen, szagtalan, fajsulya 15 Celsius foknál 1.0039. — Egy liter vízben foglalt alkotórészek grammokban kifejezve:

Nátrion	1-4285	Kénsav	0-0040
Mész	0-1093	Jód	0-0002
Magnézia	0-0250	Összes szén-sav	3-1789
Timföld	0-0022	Kötött szén-sav	1-0340
Vasoxydul	0-0009	Összes szilárd	
Lithiumoxyd	0-0007	maradék kén-	
Strontiumoxyd	0-0003	sav leparólvá	3-9000
Magnoxydul	0-0001	Összes szilárd	
Káli	nyomok	maradék 180	
Chlor	0-2400	Celsius foknál	
Kovasav	0-0093	számítva	3-0200
Bórsav	0-0066	Izzítási vesz.	0-0000

b) Egy liter vízben foglalt alkotórészek szokott módon összeállítva grammokban:

Timföld	0-0022	mész	0-0068
Kovasav	0-0093	Chlor-natrium	0-3925
Ketted szén-sav	0-0020	Chlorlithium	0-0022
vas vas	0-0020	Chlorkalium nyomok	
magán	0-0002	Bórsav-natron	0-0124
mész	0-2733	Jód-natrium	0-0002
magnésium	0-0800	Szabad szén-sav	1-1100
natron	3-1083	Izzítási vesz.	0-0600
Kénsav	stront	0-0005	

A m. kir. állami vegykísérleti állomás vezető helyett:

Tóth Gyula s. k.

Egy fürdő 60 fillér.

Lakás naponta 50 fillértől
1 koronáig.

Vendéglő helyben.

Vasuti állomás:

SZOLYVA - HÁRSFALVA.

Megrendelésre a tulajdonos 3
koronáért kocsival szolgál a
vendégeknek.

Sátoraljaúj helyben egyedüli
főraktára:

KLEIN JENŐ
csemege kereskedőnél.

Viszont eladóknak kedvezményes engedmény.